

Bruxelles, 18.1.2019.
COM(2019) 15 final

Preporuka za

ODLUKU VIJEĆA

**o odobravanju otvaranja pregovora o sporazumu sa Sjedinjenim Američkim Državama
o ocjenjivanju sukladnosti**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PREPORUKE

• Razlozi i ciljevi preporuke

Predsjednik Europske komisije i predsjednik Sjedinjenih Američkih Država postigli su 25. srpnja 2018. dogovor o otvaranju nove faze u trgovinskim odnosima između Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije kako bi se olakšala trgovina i izbjegla eskalacija trgovinskih napetosti. U Zajedničkoj izjavi predviđena je uspostava izvršne radne skupine koja bi razmotrila, među ostalim, mjere za smanjenje administrativnih prepreka i troškova, uz istodobno očuvanje visoke razine zaštite svake strane.

Ova Preporuka za otvaranje pregovora sa Sjedinjenim Američkim Državama dio je većeg skupa mjera usmjerenih na poboljšanje suradnje između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država u regulatornim pitanjima i primjeni normi na kojima se temelje propisi. U Preporuci se predviđa nacrt pregovaračkih smjernica za olakšavanje trgovine i time povećanje trgovinskih tokova industrijske robe između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država, što će se postići smanjenjem troškova ocjenjivanja sukladnosti na uzajaman i uravnotežen način.

EU i SAD najveća su i najintegriranija gospodarstva na svijetu i imaju dugu zajedničku povijest trgovine i sličnu stopu gospodarskog razvoja. SAD je glavno izvozno odredište za industrijsku robu EU-a i drugi najveći izvoznik industrijske robe u EU (nakon Kine). Trgovina robom između EU-a i SAD-a u 2017. iznosila je 633 milijarde EUR te se uglavnom sastojala od industrijskih proizvoda (598 milijardi EUR, uglavnom od trgovine strojevima i opremom, na koju je otpadalo 166 milijardi EUR). Oko 4,7 milijuna radnih mjesta u EU-u povezano je s proizvodnjom za izvoz u SAD. Industrijski proizvodi čine većinu naše trgovine robom sa SAD-om (94 % izvoza EU-a i 95 % uvoza). Posljednjih deset godina trgovina robom između EU-a i SAD-a stalno raste. S obzirom na te važne trgovinske tokove, gospodarski subjekti s obje strane Atlantika imat će znatne koristi od ukidanja dvostrukih zahtjeva povezanih s ispitivanjem, inspekcijama i certificiranjem, čime će se smanjiti troškovi pristupa tržištu za europska i američka poduzeća.

Europska unija i Sjedinjene Američke Države imaju svoje prakse ocjenjivanja sukladnosti kojima osiguravaju da proizvođači mogu staviti proizvod na tržište samo ako ispunjava sve primjenjive zahtjeve, čime sprječava ulazak na tržište nesigurnih ili nesukladnih proizvoda. To može uključivati ispitivanje, inspekciju i certifikaciju. Razlike u pristupu ocjenjivanju sukladnosti mogu rezultirati dodatnim troškovima te dugotrajnim i složenim administrativnim postupcima, a da se pritom nužno ne poboljša sigurnost proizvoda. U slučaju obveznog ocjenjivanja sukladnosti koje provodi treća strana (u Sjedinjenim Američkim Državama u približno 70 % slučajeva), ako se izvoznici omogući da zatraže certifikaciju proizvoda u zemlji izvoza kako bi dokazali sukladnost s primjenjivim pravilima u zemlji uvoza, to može olakšati trgovinu. U okviru postojećeg sporazuma o uzajamnom priznavanju koji su EU-a i SAD-a sklopili 1998. ta mogućnost postoji samo za određene sektore, te on ne funkcionira u svim sektorima na koje se primjenjuje. Troškovi ocjenjivanja sukladnosti za izvoz iz EU-a stoga mogu biti znatni, posebno u ključnim sektorima kao što su strojevi i oprema.

Smanjenjem troškova ocjenjivanja sukladnosti mogu se ostvariti znatne gospodarske koristi, posebno za mala i srednja poduzeća (MSP), koja su time nerazmjerno pogođena. S obzirom na njihovu veličinu, mala i srednja poduzeća često se mnogo teže nose s preprekama trgovini

od onih velikih, nedostaju im kapacitet i/ili sredstva za prevladavanje razlika u zahtjevima za proizvode i primjenjivim postupcima za ocjenjivanje sukladnosti te teško pronalaze relevantne informacije. Stoga bi smanjenje broja prepreka povezanih s ocjenjivanjem sukladnosti moglo biti od posebne koristi za mala i srednja izvozna poduzeća u proizvodnim industrijama te je vjerojatno da će ona u većoj mjeri ostvariti koristi od smanjenja troškova trgovanja. To smanjenje ponekad može biti presudno za to hoće li ta poduzeća uopće izvoziti.

Kako bi se omogućilo prihvaćanje rezultata ocjenjivanja sukladnosti potreban je međunarodni sporazum, čime bi se, nakon što se ispune relevantni zahtjevi, tijelima za ocjenjivanje sukladnosti koja nisu smještena na državnom području EU-a omogućilo certificiranje sukladnosti proizvoda s relevantnim zakonodavstvom EU-a. Stoga se ovom Preporukom predlaže da se započnu pregovori s SAD-om u cilju smanjenja troškova ocjenjivanja sukladnosti za gospodarske subjekte s obje strane Atlantika na temelju dogovora o tome da se na državnom području stranke uvoznice prihvaćaju rezultati ocjenjivanja sukladnosti koje su provela tijela za ocjenjivanje sukladnosti smještena na državnom području stranke izvoznice u skladu s tehničkim zahtjevima uvoznice.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Područje primjene ove Preporuke ograničeno je na provedbu dijela Zajedničke izjave od 25. srpnja 2018. koji se odnosi na poboljšanje trgovine robom prihvaćanjem rezultata ocjenjivanja sukladnosti, uz istodobno potpuno očuvanje visoke razine zaštite. Cilj je olakšati trgovinu i smanjiti trgovinske napetosti između EU-a i SAD-a, što je u potpunosti u skladu s Ugovorom o Europskoj uniji (UEU), u kojem stoji da bi EU trebao poticati integraciju svih zemalja u svjetsko gospodarstvo, uključujući i postupnim ukidanjem ograničenja u međunarodnoj trgovini¹.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Preporuka je u skladu s drugim politikama Unije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

Pravna osnova

Članak 207. stavak 3. i stavak 4. prvi podstavak, u vezi s člankom 218. stavcima 3 i 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

U skladu s člankom 5. stavkom 3. UEU-a načelo supsidijarnosti ne primjenjuje se u područjima isključive nadležnosti EU-a. Zajednička trgovinska politika navodi se kao jedno od područja u isključivoj nadležnosti Unije iz članka 3. UFEU-a. Ta politika uključuje pregovaranje o trgovinskim sporazumima u skladu s, među ostalim, člankom 207. UFEU-a.

Proporcionalnost

Preporuka Komisije u skladu je s načelom proporcionalnosti i nužna je s obzirom na naš cilj smanjenja trgovinskih napetosti sa SAD-om.

Odabir instrumenta

Odluka Vijeća Europske unije.

¹ Članak 21. stavak 2. točka (e) UEU-a.

2. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

***Ex post* evaluacija / provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Od 2012. održano je nekoliko savjetovanja s dionicima u obliku rasprava i sastanaka u okviru dijaloga s civilnim društvom kako bi se razmotrile moguće prednosti tješnje regulatorne suradnje između EU-a i SAD-a. Pored toga, provedene su javne rasprave u Europskom parlamentu i državama članicama ili u njihovoj organizaciji.

U kontekstu ove Preporuke uskoro će se pokrenuti novi krug savjetovanja s dionicima o mogućim inicijativama za regulatornu suradnju sa SAD-om, a u tom kontekstu objavit će se plan za utvrđivanje strategije savjetovanja s dionicima (s mogućnošću povratnih informacija dionika u roku četiri tjedna).

Rezultati savjetovanja ukratko će se opisati u sažetom izvješću. Komisija će osim toga odgovoriti na glavne preporuke dionika. Savjetovanje se neće ograničiti na pitanje ocjenjivanja sukladnosti, već će se njime nastojati utvrditi i druge inicijative povezane sa SAD-om, a koje bi mogle donijeti znatne koristi, uz zadržavanje ili čak unapređenje postojećih razina zaštite.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

U prethodnim savjetovanjima koja su provedena od 2012. prikupljena su znatna stručna znanja o mogućim prednostima tješnje suradnje između EU-a i SAD-a na ocjenjivanju sukladnosti (vidjeti poveznice i dokumente na sljedećem web-mjestu: http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=146). Međutim, to će se stručno znanje ažurirati na temelju novih savjetovanja s dionicima koja su prethodno spomenuta.

- **Procjena učinka**

Zbog političkog imperativa brzog napretka radi smanjenja trgovinskih napetosti između EU-a i SAD-a i u skladu s izjavom predsjednika Komisije nakon sastanka s predsjednikom SAD-a, koju je Europsko vijeće podržalo na neformalnom sastanku održanom 16. svibnja 2018. u Sofiji, službeni postupak procjene učinka nije proveden te je zamijenjen proporcionalnijim pristupom kako bi se osiguralo prikupljanje dokaza i savjetovanje s dionicima. Taj proporcionalni pristup opravdan je i zbog toga što se očekuje da novi sporazum neće imati znatne gospodarske, socijalne ili ekološke učinke osim koristi koje proizlaze iz pojednostavnjenja ocjenjivanja sukladnosti za određene proizvodne sektore.

- **Temeljna prava**

Preporuka je u skladu s Ugovorima i Poveljom o temeljnim pravima Europske unije.

3. UTJECAJ NA PRORAČUN

Sporazum o ocjenjivanju sukladnosti između Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije neće imati negativan učinak na proračun EU-a. Neizravni pozitivni učinci mogu se očekivati na temelju povećanja trgovinskih tokova.

4. OSTALI DIJELOVI

- **Postupovni aspekti**

Komisija će pregovarati u ime EU-a. U skladu s člankom 218. stavkom 4. UFEU-a, predlaže se da Vijeće Europske unije imenuje Odbor za trgovinsku politiku kao odbor s kojim se mora savjetovati tijekom vođenja pregovora.

U skladu s člankom 218. stavkom 10. UFEU-a, Europski parlament izvješćivat će se u svim fazama postupka.

Komisija će ovu Preporuku i njezin Prilog objaviti odmah nakon njihova donošenja.

Komisija preporučuje da se pregovaračke smjernice objave odmah nakon što ih Vijeće donese.

Preporuka za

ODLUKU VIJEĆA

o odobravanju otvaranja pregovora o sporazumu sa Sjedinjenim Američkim Državama o ocjenjivanju sukladnosti

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 3. i stavak 4. prvi podstavak, u vezi s njegovim člankom 218. stavcima 3 i 4.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Komisija se ovlašćuje za otvaranje pregovora, u ime Europske unije, sa Sjedinjenim Američkim Državama o sporazumu o ocjenjivanju sukladnosti.

Članak 2.

Pregovori se vode na temelju pregovaračkih smjernica Vijeća koje su navedene u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 3.

Pregovori se vode uz savjetovanje s [ime posebnog odbora upisuje Vijeće].

Članak 4.

Ova Odluka i njezin Prilog objavit će se odmah nakon njihova donošenja.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*